

staae, at jeg hellere havde ønsket i denne Henseende at see en videregaaende Reform, og at det derfor skulde glæde mig, om jeg kunde betragte denne Lov som en Begyndelse til en stykkeviis Ordning af Indquarteringsvæsenet her i Landet, altsaa en Reform af Loven af 1816; thi det kan neppe betvivles, at denne Lov trænger til endeel Omarbeidelse ikke alene med Hensyn til en Forbedring, hvad Sengene angaaer, men ganske vist ogsaa hvad angaaer en heel Deel andre af de Ting, der skulle leveres det indquarterede Mandskab. Idet jeg derfor ikke kan Andet end glæde mig over, at Loven er kommen frem, er der dog et Punkt i den, som jeg ikke finder stemmer med Retfærdighed, og det er det, der allerede er berørt af den ærede foregaaende Taler, Rigsdagsmanden for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Møllen), angaaende Kjøbstædernes Deelagtighed i den forøgede Udgift, som fremkommer ved denne Lov. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke ganske fatter, hvorledes Ministeriet deraf, at nogle enkelte Byer ere vegne tilbage for den Tanke, mulig at blive berøvede Indquarteringen, og derfor have erklæret sig villige til at deeltage i Byrden, er kommen til den Slutning, at det vilde være retfærdigt at paalægge samtlige de Byer, der ere belagte med Indquartering, Andeel i Udgiften til den paatænkte Foranstaltning. De Byer, der ere gyste tilbage for den Tanke at blive berøvede den Indquartering, de have, kunne ganske vist paa en Tid, da Eiendommenes Værdi allerede i høi Grad er sunket, frygte for at blive berøvede en Indtægt, som endnu hyderligere kunde foranledige et Misforhold i saa Henseende, men ikke desto mindre kunde man dog, og maastee med Grund, mene, at de ikke ligeoverfor den Udgift, som Indquarteringen i ethvert Tilfælde medfører for dem, havde en tilsvarende reel Indtægt af den. Den Fortjeneste, Byerne have af Indquartering, bestaaer som bekendt meest i Ubleining af Localer samt i, hvad det indquarterede Mandskab fortræder, og derfor er det naturligt ogsaa kun ganske enkelte Klasser i Byerne, der kunne have nogen Fortjeneste deraf. Kunde man derimod si, at den egentlige Haandværks- og Fabriksstand havde en Andeel i den betydelige Portion Arbejde, som Armeen forskaffer disse Klasser,

ikke i de bequarterede Byer, men derimod nærmest i Hovedstaden, saa vil jeg indrømme, at der kunde fremkomme en saadan Fortjeneste, at Byerne kunne være tjente med Indquartering; men som Sagen nu stiller sig, troer jeg, at den betydelige Udgift, som Byerne have ved at være belagte med Indquartering, og som allerede før dette Udcast bliver til Lov, udgjør omtrent 10 pCt. af det hele paalignede Skattebeløb i de forskjellige Byer, allerede er mere end tilsvarende mod den Fortjeneste, der kan fremkomme. Idet jeg derfor vil antage, at de Udtalelser, der allerede ved den foregaaende Sag ere faldne her i Salen angaaende Kjøbstædernes Besatningsforhold, have været oprigtig meente, vil jeg haabe, at en eventuel Behandling af denne Sag vil føre til, at man ikke ifølge denne nye Lov paalægger Byerne en Extraudgift; førend man har overbeviist sig om, hvorvidt de i Almindelighed ligeoverfor Landet ere overbebyrdede med Hensyn til Udgifter i Statens Diemed. Jeg skal gjøre den ganske korte Bemærkning til den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 1ste Valgkreds, at Communerne naturligviis ingenlunde kunne siges at gjøre nogen Indsigelse mod selve Foranstaltningen, fordi de nægte at deeltage i Udgiften til den; Byerne kunne meget godt indrømme, at denne Foranstaltning er nyttig og nødvendig, fordi de ikke finde Anledning til at deeltage i en Udgift, som det dog egentlig burde være Statens Sag, at afholde. Med disse Bemærkninger skal jeg, som sagt, anbefale Loven, idet jeg vil haabe, at der ved dens videre Behandling her i Salen, inden den bliver endelig vedtaget, vil gjøre sig et retfærdigere Princip gjældende med Hensyn til Afholdelsen af Udgifterne.

J. Andersen: Jeg troer dog heller ikke det kan anses fuldkommen retfærdigt at gibe de Byer, der endnu ikke have truffet de her nævnte Foranstaltninger, en Godtgjørelse, og derimod lade være at gibe en saadan til de Byer, som have været villige til at træffe saadanne Foranstaltninger. Jeg antager heller ikke det er Tilfældet, at disse Byer ere gyste tilbage, som den ærede Taler yttrede, for Ministeriets Trudsel med at tage Indquarteringen fra dem. Jeg